

ЕКОЛОГІЧНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ, АГРАРНЕ ПРАВО

Лесніца В.Ю.

курсант,

Військово-юридичний інститут

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Соціальна складова екологічного середовища пов'язана з безперервною інтенсифікацією і розширенням масштабів військової діяльності, та її впливу на склад і властивості навколишнього природного середовища. Запобігання і ліквідація негативного впливу людської техногенної діяльності, в тому числі пов'язаної з військовою сферою, на навколишнє середовище передбачено як пріоритетне завдання будь-якої держави, в тому числі і України. Комплекс таких дій чітко регламентований і передбачений чинним українським законодавством.

Результати сучасної військової діяльності спричиняють значну шкоду навколишньому середовищу, що призводить до дестабілізації екологічної рівноваги в природі і суспільстві. Як наслідок, соціальна та економічна сфера держави страждають найбільше, адже таке навантаження тягне за собою різке підвищення витрат на подолання критичних наслідків.

Надмірна концентрація військових баз в окремих регіонах України обумовлює велику ймовірність виникнення надзвичайних ситуацій із вибухами, що несуть загрозу довкіллю, населенню та персоналу цих об'єктів. Відсутність належного утримання, охорони військових об'єктів та зухвалість посадових осіб створюють потенційну загрозу майже для всіх регіонів України.

За роки незалежності в Україні неодноразово вибухали склади боєприпасів. У більшості випадків їх причинами були порушення правил пожежної безпеки, зберігання озброєння, необережне поводження з боєприпасами та недбалість посадових осіб (міста Бахмут, Новобогданівка, Лозова, Сватове та ін.).

Вибухи на складах боєприпасів здатні значно забруднювати навколишнє природне середовище, негативно впливати на довкілля, а також загрожувати потоками некерованих снарядів і ракет населенню та об'єктам економіки. При цьому відбувається висока забрудненість довкілля токсичними газами, пилом, сажою, летучою золою, отруйними і канцерогенними речовинами з різними фізико-хімічними властивостями і ступенями впливу на довкілля.

Вищезазначені екологічні наслідки, які стосуються діяльності Збройних Сил України, безумовно, потребують уваги. Враховуючи непередбачуваність вибухів на військових складах, для своєчасного запобігання і збереження навколишнього середовища, природних цінностей слід вжити необхідних заходів з боку держави:

по-перше, переглянути компетентність посадових осіб з перевірки зберігання та експлуатації озброєння, або створити окремий контрольно-наглядовий орган, який би мав широкі повноваження щодо інспектування військових баз і складів;

по-друге, розробити державну програму щодо збільшення фінансування, спрямованого на утримання та модернізацію складів у відповідності до стандартів НАТО;

по-третє, сформувати на державному рівні реально дієві умови функціонування цивільного контролю за належним рівнем зберіганням боєприпасів;

по-четверте, оптимізувати організаційно-штатну структуру підрозділів, які є відповідальними за функціонування вищезазначених військових баз: з врахуванням підпорядкування новоствореній концепції Командування логістики Збройних Сил України;

по-п'яте, оновити чинне нормативно-правове забезпечення діяльності органів військового управління з орієнтиром на зменшення недоліків бюрократичного механізму.

Як висновок, хотів би наголосити на першочерговості запровадження зазначених заходів, адже дане питання стосується не лише екологічної проблематики, а й охоплює усі найважливіші сфери державної діяльності, такі як національна безпека, воєнно-промисловий сектор, адміністративно-розпорядча діяльність органів державної влади, суспільно-політична сфера тощо.